

STATSMINISTER NORDLIS TALE TIL VERDENSKONFERANSEN MOT
APARTHEID, LAGOS, 23. AUGUST 1977.

President, eksellenser, ledere for frigjørings-
bevegelsene, mine damer og herrer.

Dette er en historisk konferanse.

Dens utfall vil kunne få sentral betydning for det
internasjonale samfunns videre kamp mot apartheid - for
grunnleggende menneskerett, for alle folks rett til å leve
i trygg frihet i sitt eget land.

Min regjering og jeg selv takker for invitasjonen
til å tale til denne konferansen. Det er en stor ære. Den
blir høyt verdsatt i det norske folk. Jeg vil også rette
en spesiell takk til Nigerias regjering for å ha påtatt seg
vertskapet for verdenskonferansen.

Denne konferansen er en storstilet mønstring av
den politiske opinion i et flertall av verdens land mot
apartheid-politikken, og dermed også mot de rasistiske
regimer i Rhodesia og Namibia.

Jeg ser denne konferansen mot apartheid som en prøve
på vår evne til å bidra til et verdig liv for våre brødre i
Sør-Afrika.

Det blir en prøve på vår evne til å skape en verdigere tilværelse for kommende generasjoner.

Det blir en prøve på vår evne til å vise at vi ikke er handlingslammet, men kan bruke våre politiske midler for å nå målet: frihet, rettferdighet, likhet, - brorskap.

Det blir en prøve på vår evne til å skape fred.

President Nyerere har i en annen sammenheng understreket hvor viktig det er at en frigjørings- og utviklingsprosess har rot hos dem som selv kjemper for sin frigjøring. Han sa:

"Skjønt det er mulig for en utenforstående å bygge en manns hus, kan ikke en utenforstående gi mannen stolthet og selvtillit. Slike ting må en mann utvikle i seg selv ved sine egne handlinger. Bare mannen selv kan virkeliggjøre sin egen utvikling og bare folket selv kan virkeliggjøre folkets egen utvikling."

I denne uttalelse ligger det at den politiske og menneskelige frigjøring av befolkningen i Sør-Afrika i første rekke må være den sør-afrikanske befolkningens eget verk. Vi ser med beundring og optimisme at den sør-afrikanske befolkningen reiser seg stadig mer bevisst og målrettet mot den politiske undertrykning.

Den modige og oppofrende innsats fra ungdommen i Soweto er et uttrykk for dette.

I Rhodesia hvor prosessen er kommet lengre, er det i dag en våpnet folkeoppstand mot det hvite mindretallsstyre.

Det er min innerste overbevisning at ingen anstrengelser må spares for at frigjøringen for folket i Sør-Afrika skal kunne skje uten omfattende væpnet kamp og enorme menneskelige lidelser.

Om en taper her, er det et nytt nederlag for humanismens sak.

Jeg innrømmer at timeglasset er i ferd med å renne ut.

Vi må ikke gi opp så lenge det er fnugg av håp.

Når jeg understreker at utviklingen og frigjøringen av et folk må være folkets eget ansvar, betyr ikke dette at vi som ikke er direkte implisert i striden, kan sitte med hendene i fanget. Det er av utslagsgivende betydning for frigjøringsprosessen i Sør-Afrika at den har den nødvendige støtte i verdens politiske opinion.

For det første trenger den nasjonale frigjøringsbevegelse direkte hjelp og støtte. Dernest er det nødvendig å mobilisere den nødvendige internasjonale aksjon for å stanse den økonomiske og militære støtte som regjeringen i Sør-Afrika får gjennom en del lands vaklende holdning til Sør-Afrika-problemet.

Frontlinjestatene i Afrika har tatt den største belastning og yter de største innsatser i kampen for frihet og menneskelighet i Sør-Afrika, Namibia og Rhodesia.

Mange andre afrikanske land yter også aktiv støtte. Det er imidlertid for mange land som ennå er passive.

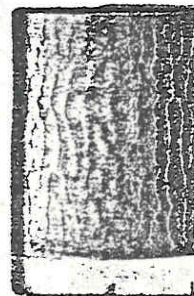
Den norske regjering arbeider i disse spørsmål

(Innskudd side 4)

Effektive tiltak på disse felter vil redusere faren for en langvarig kamp med omfattende menneskelige lidelser.

En felles politikk for et ikke-våpnet press mot Sør-Afrika bør trekkes opp etter følgende 6 hovedpunkter:

nært samarbeid med de andre nordiske land. I hovedtrekk har vi det samme syn på kampen mot apartheid.

Vi innser at hvis vestlige industriland øker sitt politiske og økonomiske press på Sør-Afrika, vil dette være et virksomt bidrag for å nå målet - flertallsstyre i Sør-Afrika.

- * 1. Vedtakelse av bindende våpen-embargo.
- 2. Stans i investeringer i Sør-Afrika.
- 3. Stans i eksportkreditt-garantier.
- 4. Økt støtte til det sør-afrikanske folk og dets frigjøringsbevegelser.
- 5. Økt støtte til det rhodesiske og namibiske folk i deres frigjøringskamp.
- 6. Økt støtte til minoritetsregimenes afrikanske naboland som bærer en uforholdsmessig tung byrde i frigjøringskampen.

Vi har i Norge fullt forbud mot våpensalg, investeringer og statlige eksportkredittgarantier til Sør-Afrika. Vi har i de senere år økt vår finansielle og humanitære støtte til de afrikanske frigjøringsbevegelser og til frontlinjestatene.

I våre internasjonale forbindelser arbeider vi for at også stadig flere andre land skal slutte seg til denne politikken.

Jeg tror at vi kan yte et bidrag til kampen mot apartheid ved denne politiske aktivitet som vi driver, både bilateralt og multilateralt.

I denne sammenheng ser vi arbeidet i FN som spesielt viktig. Vi har et godt samarbeid med FN's anti-

apartheidkomité, og jeg vil gjerne nytte høvet til å gi uttrykk for min anerkjennelse og respekt for komitéens dyktige formann, ambassadør Harriman.

Fra det hvite mindretallsregime i Sør-Afrika og i Rhodesia har det vært uttalt at de kjemper for å bevare det vestlige demokrati.

Som talsmann for et av de vestlige demokratier, vil jeg gjøre det følgende helt klart og entydig: Vi kan aldri godta Smiths og Vorsters vrengebilde av vestlig demokrati. Deres undertrykkelse, rasisme og menneskeforakt kan aldri bli noen del av demokrati. I sannhet, det er antidemokrati.

Det er oppmuntrende med en slik massemonstring av en enstemmig og sterk internasjonal holdning overfor regimet i Sør-Afrika som denne konferansen har gitt. Alle taler som er holdt ved denne konferansen bekrefter det. Jeg tror at også det sluttkommuniké som vil komme ut fra konferansen vil bære vitnesbyrd om dette.

Men retorikk bringer ikke befolkningen i Sør-Afrika en dag nærmere sin politiske og menneskelige frigjøring. Taler og erklæringer er viktige, men alene bidrar de ikke til å løse frigjøringskampen. Det er de politiske handlinger som vi enkeltvis eller multilateralt setter i verk, som kan gi de reelle bidrag til å forkorte striden.

Jeg oppfatter denne konferansen og den atmosfæren som her hersker, som en klar forpliktelse for meg til å arbeide for at Norges regjering i sitt forhold til andre

land - bilateralt og multilateralt - vil forsterke sitt arbeid for å støtte folkeflertallet i Sør-Afrika. Jeg oppfatter den invitasjon som Norge har fått til å delta ved denne konferansen, ikke bare som en smigrende oppmerksomhet fra FN's Apartheidkomité, men som en oppfordring til å spille aktivt med på det laget som kjemper for frihet og menneskelighet.

Jeg kan avgi en forsikring om at dette er blant den norske regjeringens viktigste internasjonale oppgaver.

Jeg kommer selv fra et land som hadde æren av å tildele Chief Albert John Luthuli Nobels fredspris for 17 år siden. Dette var ikke bare en pris til Chief Luthuli, men til folket i Sør-Afrika for dets kamp for frihet og menneskerettigheter.

Luthuli fikk fredsprisen.

Han sa: "Det kan ikke bli fred før undertrykkelse er opphørt".

Dette er 17 år siden.

Undertrykkelsen er ikke opphørt.

Det er ikke fred.

Væpnet kamp er igang.

Kampen er ikke for å vinne land, for å vinne rikdom, for å dominere andre.

Kampen er for frihet og rettferdighet for undertrykte mennesker.

Undertrykte folk kan ikke forbli undertrykte noen sted på vår klode.

Streben etter frihet manifesterer seg til slutt.

Den kan aldri undertrykkes.

Vi er alle ansvarlige for å føre kampen fram til
redning - for brødre i Sør-Afrika - og for menneskehetens
verdighet.

Tiden er knapp.